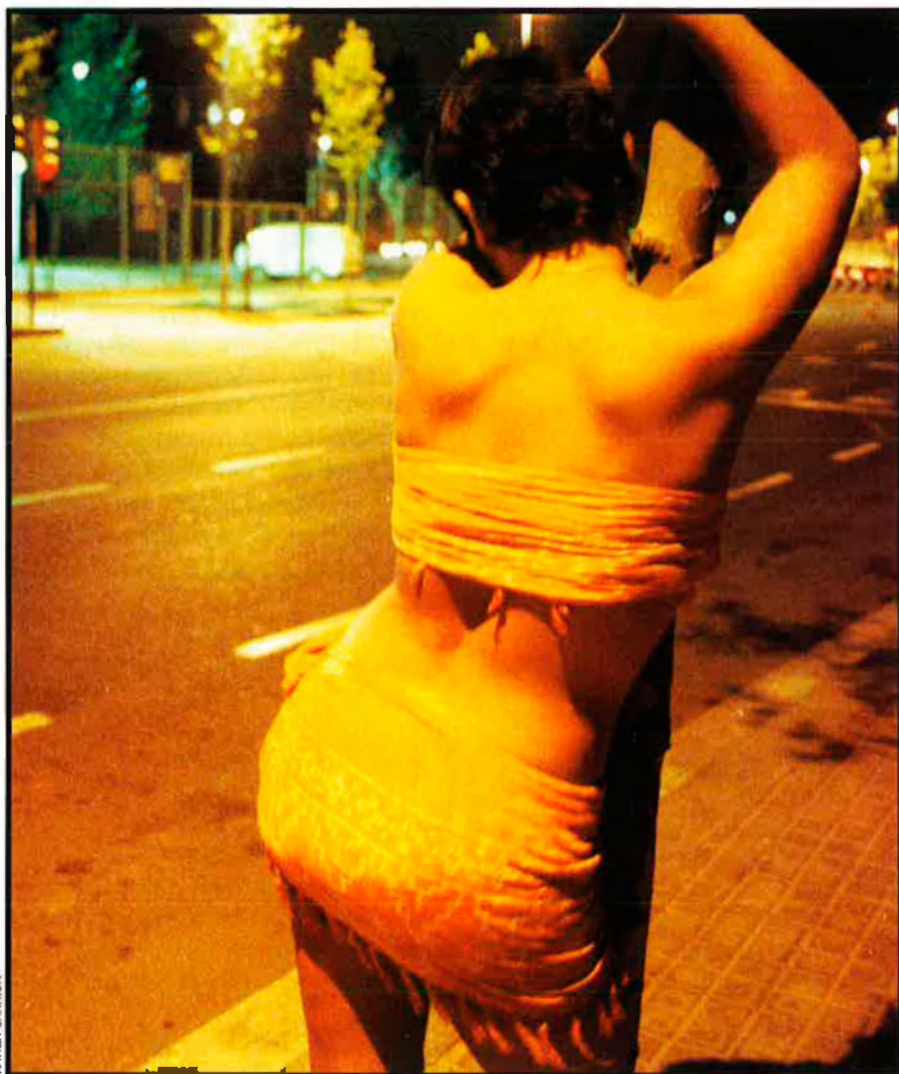

Sexe sense veu

Les prostitutes de València opinen sobre la voluntat de regular el seu ofici que mostren els polítics.

Elles es queixen que cap administració haja demanat fins ara el seu punt de vista, i no creuen que la reglamentació de la venda de sexe els pugua facilitar una vida millor.

En realitat, es temen el contrari.

XAVIER CARRIÓN

La “puta intel·lectual” és una figura estranya, però que existeix, sobretot a França i a Itàlia, dos dels països europeus amb una taxa més alta de prostitutes. Pels mitjans de comunicació, “puta intel·lectual” és aquella que en representa d’altres, i que té prou capacitat per parlar sobre la idiosincràsia del seu col·lectiu en qualsevol fòrum. Durant la dècada passada, a Itàlia,

va destacar en aquest paper Carla Corso, una dona que es mostrava públicament orgullosa de ser prostituta. “La puta feliç”: així l’anomenaven els diaris. Corso relacionava la prostitució amb el feminisme, i coordinava una cosa amb l’altra a través d’un missatge d’alliberament sexual, que alçava les prostitutes a un segment de treballadores que utilitzen la vagina com altres utilitzen les mans o el

cap. Fa pocs dies, una altra "puta intel·lectual" oferiria un nou missatge estrictament professional, però en la televisió francesa. No obstant això, el seu punt de vista era més fred i cru que el de la senyoreta Corso. Així, Claire Carthounet, tertuliana mediàtica que es referia a ella mateixa com a "treballadora del sexe", va dir: "Ningú no tria ser puta, de la mateixa manera que ningú no tria ser caixera del supermercat o no tria treballar descarregant en el port. Una es troba exercint l'ofici i prou." "Hi ha qui escriu i es guanya els diners amb el seu cervell; el decorador d'aquest programa se'l guanya amb les mans; jo me'l guanyo amb el meu sexe", va afegir. "No crec que hi haja una part del cos que siga més noble que una altra", va concloure Carthounet.

La seua intervenció tenia lloc en el programa *A tort ou à raison*, el debat que presenta l'exministre Bernard Tapie amb unes pretensions fins i tot massa sensacionalistes per a un tema com aquest. França, com la majoria d'estats europeus, s'enfronta a un increment descontrolat de l'exercici de la prostitució, que ha provocat un judici per exhibició sexual a Bordeus contra clients de prostitutes, i una política administrativa procliu a la penalització del lloguer sexual. Els grans fluxos migratoris han creat un nou tipus de prostituta a Occident: molt jove, molt barata, no consumidora de drogues i estrangera. En aquell país, les prostitutes provenen, essencialment, dels països àrabs i d'Europa de l'Est. Vénen de terres on la prostitució és un fenomen relativament nou, i on no hi ha classe mitjana. Per tant, i encara que coste d'acceptar, les filles de la misèria que exerceixen l'ofici lluny de casa troben més avantatges que inconvenients a guanyar diners venent el cos.

Importades per màfies, fins i tot amb els pocs diners que els queden després de passar comptes amb els macarrons, les noves meretries guanyen més que no guanyarien al seu país. Aquesta i no altra, per damunt dels mètodes esclavistes de reclutament de xiques que apliquen les màfies, és la clau de la proliferació europea de prostitutes. Les noves putes han dinamitzat el negoci, i han atret noves generacions de clients: homes que mai hagueren gastat la meitat del seu sou en

"El club és pitjor que el carrer"

Realment es diu Mónica. Els clients la coneixen per qualsevol altre nom. Té prop de quaranta anys. Fa quasi vint-i-cinc anys que es droga amb heroïna, cíclicament. Ha viscut a Andalusia i a l'Horta Sud, de vegades exercint de puta quan altres oficis no li donaven prou diners, o quan el seu home dels darrers deu anys no volia compartir amb ella el vici. Ell també en consumia. Ara està en presó, i ja fa un temps que no és el seu company. Discutien: una vegada li va trencar les dents a Mónica. Però Mónica no es queda curta; ella l'ha apunyalat "algunes vegades", diu.

Ara té un altre nòvio, que li fa de camell, i de macarró, encara que a ella no li fa gràcia reconèixer això últim. "És negre, és de la droga i no deixa que vaja a buscar la pols a un altre, sempre me la dona ell", conta, referint-se al cavall. Mónica no li deixa que tinga una altra dona. "Jo li he arrancat el cabell a més d'una que volia estar amb el Joe", recorda referint-se al seu home.

De jove, Mónica es descriu "guapa". Ara ronda pel barri xinès de València o la zona de la platja de les Arenes, repartint-se el carrer amb altres competidores. 30 euros cobra per coit. Pot ac-

ceptar menys si la cosa va malament. Els clients acostumen a ser jubilats. "Els he de fer virgueries per a que es puguen sentir homes", comenta.

De jove, però, va treballar en un club. "Abans, jo no estava enganxada, i podia estar setmanes sense xutar-me; gràcies a això, podia treballar en un club; i estava molt bona." Ara ja no està "bona", tot i que ha passat pel cirurgià per fer-se una operació estètica en la cara. "Tenia moltes arrugues, cara de vella", conta Mónica, que diu que "en un club, la faena és molt més esclava; en el carrer vas a la teua, pots haver de mantindre un home, sí, però en un club a vegades has de mantindre'n dos, tres amos; per a mi, és pitjor", opina.

Respecte al reglament que vol impulsar Benestar Social —diu que ha sentit parlar-ne a algunes conegudes del Xino—, el troba "pensat per als polítics, no per a nosaltres; perquè si mos volen ficar en clubs... se pensen que els amos dels clubs acceptaran les ionquis? Què passarà amb les que mos xutem? De què anem a menjar? Jo necessite molts diners, i en un club no treballa una ionqui". "Qui me mantindrà?", es pregunta. **J. M. O.**

les antigues putes locals de luxe; homes que tampoc no hagueren pagat mai ni un euro a les antigues putes locals enganxades a les drogues. Però que estan més que disposats a pagar 100 euros per passar una estona amb necessitats belleses estrangeres, amb les quals abans no hagueren pogut ni somniar.

Amb el gran excés d'oferta, a tot Europa ha florit una indústria del sexe que, per sobreexposició d'aquelles que la integren, ha convertit la prostitució en un fet quotidià, molt més a la vista que fa deu anys. Ja no és necessari acudir al barri xinès per veure carn a la venda. Els puticlubs vells i podrits il·luminats amb un pobre llum vermell, les cases de relax en què es traficava amb heroïna... tot això ha passat a la història. Ara els diaris guanyen diners amb anuncis de multitud de cases de relax de primera, amb pro-

mocions com aquesta: "Un complet amb xica d'escàndol, copa, massatge, llit i bes en la boca... —una concessió a la intimitat inconcebible entre les putes veteranes—, ...tot per 100 euros." Ara els puticlubs són hotels que tenen llicència reglamentària, i pàgina web, i servei d'autobusos propi per a comiats de solter, i discoteca, i organitzen sopars eròtics, i sessions de piscina en què, amb el preu de la beguda, va inclòs que una prostituta òmpliga l'esquena del client de bronzejador. Ara les prostitutes ocupen avingudes senceres quan cau la nit, i els polígons industrials dels pobles, i se situen en camins rurals a la vista de tothom. Ara les putes triomfen en pel·lícules porno de gènere *gonzo*, és a dir, les que no tenen argument i només ofereixen successives escenes de sexe salvatge. La prostitució ja no va indistriablement unida a la dro-

La prostitució de carrer té els dies comptats, amb l'aplicació de la nova reglamentació. Que faran ara aquestes dones? Elles no ho saben.

ga i al proxenetisme clàssic. Ara és un negoci en ell mateix, connectat arreu del món.

Per això, el públic francès va connectar, al seu torn, amb la prostituta Claire Carthonnet, i no amb el presentador del debat televisiu, Bernard Tapie, qui, a banda d'exministre, també ha estat empresari. El programa plantejava què fer amb l'excessiva quantitat de prostitució que circula per França: reglamentar-la o prohibir-la. Tapie defensava la prohibició com a mesura "d'ordre públic" i com a mesura de lluita contra "una forma d'esclavisme modern". "Es tracta de delinqüents que exploten dones indefenses i converteixen l'amor en mercaderia", cridava Tapie davant la càmera.

Claire Carthonnet, en canvi, parlava de la seua feina deslligant-se de qualsevol misticisme moral. El públic va votar en un 68% a favor de la reglamentació, i només un 32% a favor de la prohibició: el pragmatisme de la prostituta és també el del públic francès. I, certament, en països on el Govern ha actuat de la manera invocada per Tapie, la cosa no ha funcionat. A Suècia, el client que acudeix a una prostituta és multat, i fins i tot pot acabar en presó, en una sorprenent mesura per apartar les meretrices del circuit públic més obert. S'ha aconseguit? No. Senzillament, la prostitució nòrdica s'ha reconduït cap al laberint de la delinqüència de batalla, i el client actua com el que compra droga: continua con-

sumint-ne, però sense que el detecte la policia.

La complexa reglamentació. La tolerància zero, doncs, no dona bon resultat enlloc quan s'aplica a la prostitució. A París, la policia posa tots els problemes possibles a les prostitutes immigrants. Segons considera el Ministeri de l'Interior espanyol, "hi ha notícies d'un possible trasllat de prostitutes originàries de fora de l'Europa Comunitària des de París a Madrid". Perquè, si hi ha una professió amb mobilitat, és aquesta.

De les 500.000 prostitutes que arriben a Europa importades per màfies cada any, destaquen, en els últims anys, dos territoris destinataris: l'estat espanyol i Itàlia. El mes d'agost, 300 prostitutes extracomunitàries han estat expulsades de terres italianes. Al febrer, el Govern Berlusconi ja n'havia expulsat 400 més. Umberto Bossi ha arribat a proposar la definició d'una mena de *putòdroms* per transportar-hi les dones que exerceixen la prostitució en les gran ciutats.

La proposta de Bossi és tan delirant com ambiciosa. Perquè la reserva de putetes hauria de contenir ni més ni menys que totes les vessants del negoci. Un territori delimitat on s'ubicarien les meretrices de carrer, de club, de cases de relax. Veus sensates d'aquell país han contestat que això denigraria encara més les que practiquen l'ofici, i les obligaria a viure en una "ciutat de les putetes", un ecosistema presidari a temps complet que les allunyaria definitivament de qualsevol tipus de contacte amb el món normal. A Madrid, Alvarez del Manzano ha fet propostes semblants per "solucionar el problema". Ni a Madrid ni a Milà s'ha incidit en un aspecte que desballestaria per sempre aquest punt de vista: en moltes ciutats del sud d'Europa –i Madrid n'és un gran exemple–, els intents de concentrar locals d'oci en zones perifèriques han desembocat en espais sense llei i sense policia, en camps de concentració de discoteques i bars on el tràfic de droga, d'alcohol, fins i tot de radiocassetts de cotxes robats, són la moneda més comuna. La sociologia urbanística diu que la concentració provoca, sense remei, el gueto, i que la vida en gueto provoca violència que, tard o d'hora, esguita la

“El club és millor que el carrer”

Francesca –no és el seu nom real, però sí l'àlies de guerra– es troba a un pas de fer trenta anys. Ho reconeix ací, però mai no ho faria davant d'un client. Abans, duia els cabells pentinats a l'estil rastafari, amb aquelles trenetes que a Jamaica s'anomenen *dreadlocks*. Ara, ha optat per recuperar el seu rull natural, i llueix un tall a l'estil Donna Summer de finals dels 70. És morena, exageradament voluptuosa. No és guapa, però sí atractiva. Sempre va vestida ensenyant tot el que pot.

Va nàixer lluny, però fa molts anys que viu i exerceix de prostituta a València. Com la majoria de meretrus, sembla gairebé analfabeta. Per al seu treball, ho compensa, a banda del cos, amb una voluntat afectuosa per a escoltar qualsevol rotllo que el client vulga contar-li. Francesca es considera una prostituta d'alt nivell. Ho ha estat sempre, i sempre ho serà, perquè va arribar primer que la competència al club Darling, un dels puticlubs mitjans de València que, amb el luxe, ha mantingut el seu terreny enfront de la competència dels grans hiperputiclubs que es multipliquen erectes a les carreteres.

Francesca ha fet declaracions a televisió. Sempre repeteix el mateix. “A mi m'encanta que els homes m'inviten a xampany; m'encanta que em tracten bé; i en el club ho fan.” Beu poc. No ensuma coca. No fuma. Es manté sana. És una dona de negocis. O intenta veure's així.

Compatibilitza les jornades al club amb caps de setmana amb un o altre client. “Jo preferisc els vells”, diu, “són simpàtics, i t'estan agraïts, i a mi

“M'encanta que els homes me tracten bé, i al club ho fan.”

això me pareix bé”. I la regulació del sector que proposa la Generalitat? “Això me pareix molt bé; a mi no me beneficia, més prompte me fotrà; però entenc que fer la puta al carrer no pot ser. Si fas la puta al carrer, només tens misèries”, explica. “Jo no me quede tot el que guanye, i guanye prou [ara ha abaixat el preu, però una estona amb ella podia costar 50.000 pessetes (300 euros) l'any passat], però mire les que ho fan en el carrer i flipe: les estrangeres només duen problemes, però si han de treballar ací, no poden estar al carrer.” I les que no vulguen formar part obligatòria d'un club? “Eixes? Eixes, que tornen a sa casa, ben lluny d'ací!”, diu esperant una copa de ginger-ale que, en la seua imaginació, fa passar per xampany. **J. M. O.**

resta de la ciutat. És el fenomen que ha passat en les zones específicament creades per a l'oci a Madrid, i s'ha pagat en forma de morts que plouen sobre les seccions de successos de la premsa. Algú vol imaginar què podria succeir si en compte de bars de copes, la concentració fóra de bars de putes?

A casa nostra, amb la prostitució tradicionalment exercida al marge de la lega-

litat, la sorprenent expansió del fenomen ha suscitat reaccions administratives pioneres, que semblen fixar-se en models europeus menys excessius que els esmentats. Com per exemple l'holandès, que equipara la prostitució a qualsevol activitat professional. O l'alemany, on l'executiu ha aprovat una llei de millora social i legal de la prostitució, que passa a ser reconeguda com a activitat econò-

mica. Aquestes mesures semblen un progrés, però no són altra cosa que la conseqüència d'una sentència del Tribunal Europeu de Justícia que reconeixia la prostitució com a “part de les activitats econòmiques exercides de manera independent”. Òbviament, perquè això es reconega el Tribunal exigeix proves que “el servei es preste sota la pròpia responsabilitat, sense vincles de subordinació i en canvi d'una remuneració pagada íntegrament i directament”. És a dir, sense proxenetisme.

La sentència és el pas perquè els països regulen, amb una orientació, un fenomen fins ara alegal. I això és el que ja ha fet la Generalitat de Catalunya, i vol fer la Generalitat Valenciana.

Fora del carrer. És impossible saber quantes dones prostitutes hi ha al nostre país. En tot l'estat, distintes associacions humanitàries donen xifres que parlen de 300.000 dones. El 66% d'elles són immigrants, i la majoria tenen entre 19 i 30 anys. Procedeixen sobretot de l'Àfrica subsahariana, d'Amèrica Llatina i dels països de l'Est. La policia creu que el negoci mou un capital de 12.000 milions d'euros, i que elles a penes veuen res d'aquests diners. Però que, tot i així, en molts casos poden viure amb menys dificultats que al seu país. Les que volen deixar l'ofici, la policia sap que no ho tenen fàcil, perquè els macarrons de les immigrants no dubten a eliminar-les si se'n passen un pèl: la majoria són il·legals, i ningú no sap que viuen ací.

Les administracions catalana i valenciana han intentat intervenir en aquest caos. Totes dues han seguit la directriu marcada per la sentència europea i consideren que la prostitució és una activitat econòmica que cal regular. Però, en essència, no han anat més enllà. La sentència no era un fi en ella mateixa, sinó una manera de marcar pistes per a la legislació. En canvi, s'ha considerat que l'activitat econòmica és el principal element que cal regular, i s'han oblidat els aspectes socials de les prostitutes.

Aquest estiu, la Generalitat catalana va aprovar, mitjançant decret, un paquet de mesures que, per primera vegada, estableix una sèrie de requisits imprescindibles per al funcionament dels prostíbuls.

“Què passa, que els transvestits no mengem?”

Si pagues, li pots dir com vulgues. Si no, no et diu cap nom. No té res a veure amb les *drag queens*, ni amb els transsexuals que apareixen a *Cròniques Marcianes*, ni amb els transformistes que canten imitant Concha Piquer. Aquest transvestit solitari treballa a l'avinguda del Baró de Càrcer, en ple centre de València, cada nit quan arriba la nit. Clients? “N’hi ha de tot, però els més típics són iaios que busquen passar el temps de manera diferent; que els la mames, i prou; si només tinguérem boca, ja seria prou.” Sembla una persona trista. No desprèn ni la mínima gota d’alegria fingida quan treballa.

Un policia li va contar que prompte els llevaran del carrer, que el reglament entrarà en vigor a finals d’any, i ell haurà de desaparèixer. “No em va saber dir si la llei mos afecta o és només per a dones; dels xaperos de l’estació d’autobusos i del vell lilit del Túria, ningú en diu res. Què passa, que ells o jo no mengem? En nosaltres no pensa ningú?” Fuma i fuma, i continua preguntant-se en veu alta: “Per a que una nit me vaja bé, he de xuclar-la cinc o sis vegades; sense cinc clients no mengem ni pague el lloguer ni me compre la roba; no hi ha clubs per a transvestits; a mi, si me lleven del carrer, o me mantenen els polítics, o fan puticlubs només per a transvestits.” “Tindrè que

ELS TRANSVESTITS NO PODEN ACCEDIR ALS CLUBS. APARTAR-LOS DEL CARRER EXIGEIX DONAR-LOS SOLUCIONS ECONOMIQUES ALTERNATIVES.

menjar, no te pareix? I quina dona acceptarà que jo li netege la casa? Quina empresa me voldrà agarrar a mi?”, continua preguntant-se, amb somriure sepulcral. **J. M. O.**

“Yo aquí, yo NO me voy”

Jo crec que és menor. Parla francès, i és nigeriana, això sí que ho sé segur. Però no per ella. Ella, de fet, no em diu gairebé res. Al Grau de València, entre un exèrcit de joves negres vingudes de l’Àfrica, es llança sobre els cotxes. “30 euros, yo follā, 30 euros”, es publicita. Ho fa amb tanta fúria, amb crits tan forts que espanta els clients. A l’altra banda de la carretera hi ha esclaves. Fredes, distants, molt més belles: les seues màximes competidores. Més enllà, putes ionquis locals, que miren amb odi les de l’Est i les subsaharianes. Enmig d’aquest triangle, macarrons multiètnics, camells que intenten enganxar les joves putes, organitzacions humanitàries que reparteixen condons i cremes per a les infeccions vaginals, i veïns que han aconseguit que Rafael Blasco impulse el decret que retirarà, amb la força de la llei, aquestes dones del carrer.

Com puc, li explico a la menor —que, com la resta, segurament ha de pagar el bitllet que l’ha duta ací des de Nigèria, i això la lliga, amb l’ajuda d’un ritu vudú, als mafiosos que l’han transportat— el que vol fer la Generalitat. Em costa. A ella li costa d’entendre, i de contestar. Al final, em diu.

LES JOVES AFRICANES QUE ES PROSTITUEIXEN PER TOT ARREU ES LLANCEN SOBRE ALS COTXES, OFERINT-SE EN COMPETENCIA SALVATGE.

—Yo aquí, yo no me voy.

I es llança sobre un altre cotxe com si li hi anara la vida. Segurament, li hi va. **J. M. O.**

Els mitjans de comunicació del Principat diuen que l’Asociación Española de Clubes de Alterne (AECA) ha participat en la comissió de treball que ha elaborat la normativa aprovada. Com a portaveu d’aquesta entitat figura el valencià Joan

Cantarero, polèmic periodista que va col·laborar molt activament en la cobertura del cas Alcàsser que va fer el programa televisiu *Esta noche cruzamos el Mississippi*, de Pepe Navarro, amb tot el que això significa.

Fins fa poc, aquest nom apareixia relacionat amb la que es considera la gran patronal del sector, l’Asociación Nacional de Empresarios de Locales de Alterne (ANELA). Aquesta entitat també ha mantingut contactes amb representants

de la Generalitat de Catalunya. Com a representant d'ANELA ha destacat en distintes intervencions públiques José Luis Roberto, impulsor de l'ultradreta valenciana de veterana trajectòria, advocat, i responsable de Levantina de Seguridad, empresa que, segons ha recordat recentment el diari *El País*, té més de 200 expedients oberts a València per delictes i faltes.

Aquestes associacions emparen el projecte d'obrir puticlubs per a dones, on els que es substituïran seran homes —el primer projecte inaugurar-se a Alacant—, i són les que s'han mostrat més properes a l'esperit del decret de la Generalitat de Catalunya. Un decret que, essencialment, diu que els clubs han d'oferir condicions sanitàries correctes, que les prostitutes no poden tenir malalties, que ofereix potestat als ajuntaments per donar llicència d'obertura de clubs, que els locals han de disposar de reservats... Mesures que persegueixen oferir el sexe en condicions, però que, per ara, no atenen les necessitats de les dones que l'oferixen.

Poc després que el decret del Principat es fera públic, el conseller de Benestar Social de la Generalitat Valenciana, Rafael Blasco, va anunciar la seua intenció d'impulsar, abans de final d'any, "un reglament més ambiciós que el català". Així, el reglament de Blasco busca ubicar les prostitutes en clubs, prohibint la prostitució de carrer. Preveu ajudes per a aquelles professionals del carrer que desitgen deixar la feina, i mesures fiscals per a aquelles que continuen exercint-la. Adjunta també un pla d'atenció per a aquelles que vulguen deixar l'ofici. Però, segons últims càlculs, aquest pla disposa d'un pressupost una mica magre (84.000 euros). També obliga a marcar distància geogràfica entre clubs, per descongestionar les zones urbanes amb sobredosi de locals.

Altres autonomies imitaran el pla de Blasco, malgrat que no especifica com posar fi al proxenetisme, amb les màfies importadores que puguen tenir relació amb clubs, o amb l'explotació que es dona en molts d'aquests locals. Al mateix temps, el conseller tampoc no esmenta que un pla de regulació de prostitució anterior al seu, el de Bilbao, que preveia

"Tot m'és igual"

Ja té més de cinquanta anys. No vol dir noms. "Duc tota la vida en això", recorda. Li falten dents, "però no clients", explica. Envellida per la duresa de la seua variant —exerceix en el polígon industrial de Picassent, i demana 20 euros per uns coits que practica en el cotxe del client, o en terra, darrere del vehicle— no té ni idea sobre la problemàtica de la prostitució de carrer en la ciutat. "Alguna cosa pensava, perquè he vist que ara hi ha negres per ací, i sé que on està el Carrefour, en Alfafar, també n'hi ha; supose que no les volen en València, i se'n vénen." "Sí, te foten, perquè te lleven clients, però jo tinc amics de molts anys, treballadors del polígon, que volen més, volen parlar, o volen una faena d'amiga; això les negres no ho poden donar." Tocant al decret: "Sé que els polítics l'únic que faran és que encara estem pitjor: jo no puc anar a un club ni a una casa de relax, perquè no m'agafarien; no tinc diners per a treballar en un pis meu, perquè visc en Picassent, enmig del poble, i hauria de traslladar-me; i què vaig a fer, si me tiren d'ací? Jo no moleste a ningú." "No tinc xulo, no hi ha home que mantindre —riu, amb sarcasme—, però te dic una cosa: una té xulo si vol; si no vol, no; i la policia i els polítics no els tanquen perquè no volen; igual perquè ells, si estigueren en el carrer, també farien de xulos, t'ho dic jo. Però la veritat és que ja estic prou fotuda", reconeix. I amb la mateixa naturalitat amb què altres donen el bon dia, xiuxiueja: "I tot m'és igual." *J. M. O.*

"No podem pagar impostos"

Aquesta prostituta colombiana sempre ha treballat en grans clubs. "El Romaní i Copa's, sobretot", apunta. Viu a Catarroja, tot i que ara no exerceix en el club local, Copa's. Jeannette. Així diu que li diuen. No conta res de la seua peripècia vital. Ni de com manté un aspecte tan fresc després de cardar tantes hores cada dia. Però sí que opina de la iniciativa política: "A mi tant me fa, perquè jo estic de pas; ara bé, creure que anem a l'altra part del món per a pagar impostos en un país que no és el teu... sincerament, crec que és d'imbècils; perquè, per a això, ens quedem a casa; ací venim a sobreviure, a guanyar diners, no a compartir, no a ser grans ciutadanes. I la xica que te diga altra cosa, menteix; creu-me; si mos deixen estar, no molestarem; si intenten controlar-nos, tindrem que buscar-nos la vida." I a la pregunta de si no li agradaria treballar en altra cosa, m'escupeix:

—Mira, deixa'm estar.

I jo, almenys, la deixe. *J. M. O.*

mesures semblants, ha fracassat amb mesures que ell també vol aplicar.

La més evident és que la persecució de la prostitució de carrer ha fet que algunes dones que la practicaven hagen acabat traslladant-se a unes altres autonomies, en un èxode, que no solució, del problema.

Una altra, és que, com el pla de Blasco, el reglament de Bilbao establia distàncies entre clubs, però, en la pràctica, no regulava les cases de relax ubicades en domicilis particulars. Blasco ha insinuat que es prohibiran, però això és inviable, per-

què la majoria són totalment clandestines. Per tant, el que ha passat a Bilbao és que, si bé han minvat els clubs urbans, ara hi ha tal explosió de cases de relax que els conflictes veïnals són encara pitjors que abans. A banda, ni una ni altra ordenació feien una cosa essencial: aportar l'opinió de les prostitutes. Potser, si algú amb decisió haguera parlat amb elles, ara no hi hauria possibilitat de fracàs per al pla de Blasco. I en canvi, n'hi ha.

Joan M. Oleaque